

**CONSILIUL
AUDIOVIZUALULUI
AL REPUBLICII MOLDOVA**

**THE AUDIOVISUAL
COUNCIL OF THE
REPUBLIC OF MOLDOVA**

MD-2012, Chișinău, str. V. Pârcălab nr. 46
Tel.: (+373 22) 27-75-51, fax: (+373 22) 27-74-71
e-mail: office@cca.md, <http://www.audiovizual.md>

MD-2012, Chișinău, str. V. Pârcălab nr. 46
Tel.: (+373 22) 27-75-51, fax: (+373 22) 27-74-71
e-mail: office@cca.md, <http://www.audiovizual.md>

DECIZIA nr. 27/177

din 21 iulie 2021

Cu privire la examinarea rezultatelor monitorizării postului de televiziune „Jurnal TV”, urmare a sesizării dlui Dmitrii Bezobrazov

La data de 05 iulie 2021, în adresa Consiliului Audiovizualului a parvenit sesizarea f/nr. din aceeași dată din partea dlui Dmitrii Bezobrazov, prin care informează că la 01 iulie 2021, postul de televiziune „Jurnal TV” a difuzat emisiunea „Secretele Puterii cu Alex Cozer”, ai cărei invitați au fost Maia Sandu și candidata la funcția de deputat Inga Grigoriu. Astfel, Dmitrii Bezobrazov invocă faptul că la min. 00.15.00, președintele Maia Sandu încetează să se delimiteze de concurenții electorali: *„Noi suntem oameni trecuți prin lupte serioase, cu regimul Plahotniuc și cu toate celelalte bande”*, în același timp, partidul PAS fiind fie numit pe nume, fie ca *„partidul care mă susține” sau ca „oameni onești, oameni cinstiți, oameni buni”*, ceea ce ar însemna agitație electorală.

Totodată, petiționarul atrage atenția asupra faptului că emisiunea a conținut acuzații în adresa unor persoane terțe, fapt care necesita din partea moderatorului respectarea unor standarde stricte de comportament, cu toate acestea însă, moderatorul nu a depus efort de a solicita cel puțin o replică din partea persoanelor vizate, doar o singură dată, la sfârșitul emisiunii, a specificat că *„Platon nu a vrut să utilizeze dreptul la replică”*.

În acest sens, Dmitrii Bezobrazov mai menționează că moderatorul incita președintele de a aduce cât mai multe acuzații, iar uneori chiar personal lansa aceste acuzații, drept exemplu fiind adus faptul că i-a propus Maiei Sandu să discute despre Veaceslav Platon, ambii la unison aducând acuzații la adresa acestuia și chiar declarând că așa oameni ca Platon nu merită să fie invitați la televiziune. Petiționarul afirmă că Maia Sandu a adus multe acuzații neîntemeiate și în adresa altor posturi de televiziune și jurnaliști: *„Acești hoți folosesc televiziunile unul altuia ca să se promoveze”*.

Dmitrii Bezobrazov mai invocă faptul că în a doua parte a emisiunii, moderatorul a revenit iarăși la persoana lui Veaceslav Platon, învinuindu-l în cazul „Laundromat” și având ca invitat în studio de data aceasta pe Inga Grigoriu, membru al comisiei parlamentare. Petiționarul mai susține că acuzații au fost aduse și în adresa Procuraturii Generale și personal în adresa procurorului general, fiind lansate apeluri nenumărate ca acesta să demisioneze.

În contextul celor expuse, Dmitrii Bezobrazov consideră această situație ca una nepermisibilă, dat fiind faptul că moderatorul a deviat de la mai multe principii, ca imparțialitate, prezumția nevinovăției, dreptul la replică etc. și a redus emisiunea exclusiv la preamărirea președintelui.

Astfel, Dmitrii Bezobrazov solicită Consiliului Audiovizualului să examineze situația și să constate încălcările comise.

În temeiul prevederilor art. 83 alin. (2) din Codul serviciilor media audiovizuale, precum și în scopul examinării obiective a tuturor circumstanțelor sesizate, Consiliul Audiovizualului a solicitat, prin scrisoarea nr. 870 din 09 iulie 2021, ICS „REFORMA ART” SRL, fondatoarea

postului de televiziune „Jurnal TV”, prezentarea opiniei asupra celor invocate în sesizarea dlui Dmitrii Bezobrazov.

Prin scrisoarea nr. 122-R/21-E din 12 iulie 2021, ICS „REFORMA ART” SRL, fondatoarea postului de televiziune „Jurnal TV”, a comunicat următoarele: *„Ca rezultat al recepționării scrisorii Dvs. nr. 870 din 09 iulie 2021, prin care ne-a fost înaintată o cerere în limba rusă, venim să comunicăm că, reieșind din prevederile art. 26 din Codul administrativ, limba de procedură în fața autorităților publice și a instanțelor de judecată competente este cea prevăzută de legislație, fiind vorba de limba de stat, limba română.*

Noi, ca instituție privată, nu avem obligația de a examina cereri parvenite în alte limbi decât cele prevăzute de procedură, ocazie cu care rugăm să ne remiteți raportul de monitorizare ce va fi, eventual, întocmit în baza acestui demers, asupra căruia ne vom pronunța punctual, în dependență de ceea ce se va constata și care vor fi, eventual acuzațiile aduse.

Cu toate acestea dorim să accentuăm că emisiunile noastre de autor respectă întocmai cadrul normativ în vigoare, invitații dau dovadă de bun-simț și expun judecăți de valoare suficient de fundamentate. În același timp, în cazul în care vreuna din persoanele vizate de invitații noștri se simt lezați, ei pot beneficia de dreptul la replică, fie prin apelarea la numărul de telefon indicat pe parcursul emisiunii, fie este apelat de regie pe parcursul emisiunii, fie poate solicita acest drept la replică post-factum.

În același timp, persoanele vizate pot apela și la remediile stabilite prin Legea cu privire la libertatea de exprimare.

Declarăm că în rezultatul emisiunii „Secretele puterii” din data de 01 iulie 2021, nu au parvenit astfel de solicitări”.

Printr-o altă scrisoare (nr. 129-R/21-E din 21.07.2021) ICS „REFORMA ART” SRL a mai comunicat: *„În contextul recepționării raportului de monitorizare pe marginea petiției lui Bezobrazov D., care urmează să fie examinat mâine, 21.07.2021, ora 10:00, atragem atenția că această examinare se va efectua cu încălcarea vădită a prevederilor art. 83 alin. (7) Codul serviciilor media audiovizuale, ce instituie un termen minim de 10 zile lucrătoare pentru pregătirea apărării și participării în ședința CA.*

Din cauza timpului foarte mic pentru a ne expune pe marginea acuzațiilor și insinuărilor formulate în acest act de învinuire, solicităm amânarea examinării chestiunii date pentru o altă zi, după data de 5 august 2021”.

În conformitate cu prevederile art. 75 alin. (4) lit. a) și art. 83 alin. (3) lit. c) din Codul serviciilor media audiovizuale, Consiliul Audiovizualului a efectuat monitorizarea postului de televiziune „Jurnal TV”, prin prisma celor invocate în sesizarea dlui Dmitrii Bezobrazov.

Rezultatele monitorizării au atestat că la data de 30 iunie 2021, postul de televiziune „Jurnal TV” a difuzat emisiunea „Secretele Puterii cu Alex Cozer” (durata: 01 oră 29 min. 22 sec.), având ca invitați pe președintele țării Maia Sandu și Inga Grigoriu și Dumitru Alaiba (prin Messenger), membri ai comisiei parlamentare.

În prima parte a emisiunii au fost puse în discuții următoarele tematici: *„Ecuția electorală 2021”; „Cât de aproape este schimbarea promisă”; „Președintele, în război cu mafioții”; „Maia Sandu: Hoții s-au unit”; „Eforturile privind depășirea pandemiei”.* În cadrul discuțiilor cu președintele țării Maia Sandu, moderatorul s-a axat pe inacțiunile Procuraturii Generale, a procurorului general Alexandru Stoianoglu, dar și pe personalitatea lui Veaceslav Platon, aducând mai multe acuzații, astfel încât discursul acestuia pe alocuri reliefează mai mult un monolog, decât întrebări-răspunsuri cu invitata sa:

- (min.19:03) Moderator: *„În cadrul unei emisiuni recente ați afirmat că există astăzi oameni care lucrează pentru Veaceslav Platon și chiar ați apăsător că spuneți aceste lucruri cu toată responsabilitatea. Cred că au trecut două săptămâni de la acea emisiune, în aceste două săptămâni eu nu am văzut nicio reacție de la Procuratura Generală, care, din punctul meu, era*

obligatorie. Procuratura Generală ori trebuia să spună că nu este adevărat ce ați afirmat dumneavoastră, că mințiți sau nu știu ce, pentru că trebuia să-și apere angajații, sau trebuia să spună că a luat act de declarațiile dumneavoastră, că pornește o investigație, că poate solicită o informație de la Președinție. Nu am văzut această reacție, dar poate totuși dl procuror Stoianoglu v-a telefonat sau a venit la Președinție cu audiență să-i ofereți informații despre procurorii care lucrează pentru Platon”.

- (min. 20:13) Maia Sandu: „Nu, nu am avut nicio discuție după această afirmație pe care am făcut-o și nu am văzut nici eu reacția publică. Atunci când vorbim despre personajele astea care continuă să-și bată joc de țară și cetățenii Republicii Moldova, el nu acționează de unul singuri, ei au grupări și iată în gruparea lui Platon sunt și judecători, sunt și procurori, și oameni din alte instituții publice, sunt și oameni care sunt în afara instituțiilor publice, pentru că așa funcționează aceste grupări, nu este o persoană care să pună la punct și să realizeze toate aceste scheme. Și, din păcate, în aceste grupări sunt oameni care ar trebui să facă justiție”.

- (min. 20:47) Moderator: „Dumneavoastră aveți nume, aveți informații care conțin nume de oameni în Procuratură care lucrează pentru Platon?”.

- (min. 20:54) Maia Sandu: „Da, eu am niște informații, suspiciuni, pe care Procuratura ar trebui să le verifice...și în raport cu acei judecători și acele nume sunt sigură că au ajuns și la Procuratură...”.

- (min. 21:11) Moderator: „Și nu vedem nicio acțiune în raport cu... Dar, poate..., dna Sandu, dar dacă nu există reacții, mă întreb și eu, dar poate printre acele nume se enumeră și Alexandru Stoianoglu?”.

- (min. 22:22) Moderator: „Am auzit așa discutându-se, inclusiv în spațiul public, o idee că domnilor, iată de la 11 iulie după rezultatul alegerilor, dacă va veni la guvernare o altă putere, dacă vor veni pro-europenii, vezi Doamne, Procuratura Generală va lucra altfel, că lui Alexandru Stoianoglu, eventual, i s-ar dezlega anumite mâini...Dacă un procuror general care stă mai bine de un an și jumătate în funcție, până acum și eu pot să vorbesc cu cazuri concrete, nu s-a trimis în judecată niciun dosar care îl vizează pe Plahotniuc. Între timp, Plahotniuc vinde foarte multe proprietăți la care nici nu s-a ajuns, inclusiv din Republica Moldova, inclusiv din străinătate, proprietăți la care se putea ajunge dacă exista dorință și care trebuia să fie sechestrare, iar, ulterior, confiscate. Care este siguranța că un procuror general, iată de un an jumătate, nu mai vorbesc de „Metalferos”, acolo unde se fură la greu în continuare, nu a făcut nimic, ar putea să schimbe după 11 iulie? Și, în general, Republica Moldova are nevoie de astfel de funcționari care așteaptă schimbările de putere pentru a-și face treaba?”

- (min. 25:52) Moderator: „Da, noi avem un cetățean în țara asta care este foarte activ în ultima perioadă, acesta e cel mai activ din toți, pare că a luat ceva energizante sau nu știu, ceva mai rău poate, îl cheamă Veaceslav Platon. Am văzut că a găsit așa o foarte interesantă modalitate de a fi în fiecare seară la toate posturile de televiziune, v-a acționat în judecată și pe dumneavoastră, și pe noi ne-a acționat în judecată, și pe mine personal, cel puțin ne amenință pe noi, nu știu dacă va merge până la urmă în instanță, pentru că vorbim despre el, dar v-a adus dumneavoastră acuzații foarte grave, inclusiv că v-ați implicat în jaful din sistemul bancar, aceste acuzații au fost ușor, ușor preluate de propaganda socialistă, apar foarte des la toate posturile de televiziune. Astăzi Bogdan Țirdea a ieșit și el, reluând această temă pentru altă perspectivă deja. Pentru mine faptul că în continuare iată, suntem în anul 2021, astfel de oameni apar cu atâta nonșalanță la posturi de televiziune și aruncă...Pentru că eu sunt jurnalist și eu știu cât de dificil este să spui despre un lucru, ceva de rău, despre un om, care este probat. Trebuie să vii să investighezi zile întregi, să cauți probe, să iei reacții. Ei vin și iată așa fac idioți o țară întreagă, de un președinte sau de un prim-ministru, sau de un deputat pot să vorbească așa cum le vine lor la gură. Cum, când vom putea noi, doamnă Sandu, mai ales acest cetățean a fost eliberat prin intervenția procurorului general; când și ce trebuie să facem pentru a stopa astfel de practici? Asta este și un semnal pentru colegii mei din presă, care ar trebui să fie mai atenți când aduc astfel de oameni în studiouri”.

- (min. 28:17) Maia Sandu: *„Acești oameni ajung în studiouri, vând niște scopuri foarte clare. În cazul lui Platon, lui îi este frică că în următorul Parlament va fi o majoritate de oameni cinstiți pe care el nu o să poată să-i cumpere, pe care nu o să poată să-i atragă în capcanele lui cu tot felul de tranzacții interesante. Și e foarte clar de ce el are un interes personal ca să nu se întâmple asta, ca să nu avem un Parlament cinstit, pentru că atunci înțelege că se vor demara celelalte reforme, că nu va mai putea cumpăra judecători, că nu va mai avea procurorii lui și tot așa”.*

A doua parte a emisiunii a avut drept tematică *„Raportul Laundromat, blocat în comisie”*, pe această temă expunându-și opiniile Inga Grigoriu și Dumitru Alaiba (prin Messenger), membri ai comisiei parlamentare.

În contextul discuției, moderatorul vine către Inga Grigoriu cu întrebarea: *„Vreau să ne spunefi, iată acești patru deputați: Ulanov de la partidul „Șor”, socialiștii Țirdea, Suhodolschii și Vlad Cebotari de la „Pro Moldova”, cum au activat ei în această perioadă a comisiei de lucru a dumneavoastră, pentru că din ce am înțeles unii nici nu participau la comisie până acum recent, au insistat toți și avem aici stenograma uneia dintre ședințe în care domnul Țirdea insistă până în pânzele albe să fie Platon audiat, apoi Ulanov, foarte interesantă chestia cu acest Ulanov, pentru că anul trecut erau la cuțite: Platon îl făcea hoț miliardului, acum văd că îi lobează interesele Ulanov în comisii. Vlad Cebotari a spus că chiar îi scriu avocații lui Platon. Acești oameni au fost interesați de activitatea acestei comisii până recent ori s-au activizat acum?”.*

- (min. 01.02.29) Inga Grigoriu: *„Da, Bogdan Țirdea a recunoscut acum că nu a crezut că o să ajungem undeva cu lucrările comisiei, de asta și-a manifestat un dezinteres total, nu prea credea că o să se ajungă la un punct prin care noi venim cu un raport care să explice tot ce s-a întâmplat. Domnul Cebotari a fost puțin mai activ decât toți ceilalți, domnul Ulanov din când în când...”.*

- (min. 01.04.38) Dumitru Alaiba: *„Socialiștii au fost destul de pasivi în aceste comisii... Dacă ne amintim de câteva luni, practic un an în urmă, socialiștii erau destul de critici față de Șor, față de Platon și așa mai departe... Pentru mine, dacă sincer, acest caz din această comisie este atât de ilustrativ, pentru că s-au aliniat toți. Deci, noi avem Șor, avem Dodon, avem Plahotniuc, exponenții lor în această comisie, s-au adunat în jurul lui Platon ca să-l apere. Deci, iată gașcă! Acum iată gașca care, probabil, nu s-au simțit atât de vulnerabili și atât de slabi de ceva timp. Care e scopul, aș presupune... Aș îndrăzni să presupun că este, pur și simplu, curățarea reputației acestui domn, să-i spun așa, și nu exclud că se intenționează și anumite presiuni asupra justiției, pentru că noi vorbim despre o persoană care ar trebui să vorbească cu procurorii și avocații, nu cu membrii unei comisii de anchetă”.*

În cadrul discuțiilor, cu toate că Inga Grigoriu recunoaște că nu a fost prezentă la ședința comisiei când a fost audiat Veaceslav Platon în Parlament și încă nu a reușit să audieze înregistrarea ședinței, totuși afirmă că: *„Am înțeles că se va interveni dramatic pe raport”.*

Tot în cadrul discuțiilor, la afirmația moderatorului că a observat din stenograma comisei că Bogdan Țirdea a rămas foarte nemulțumit de faptul că procurorul general Alexandru Stoianoglu figurează în acest raport, Dumitru Alaiba vine cu replica (01:13:22): *„Domnului Țirdea, în general, foarte multe lucruri nu-i plac în acest raport și, în primul rând, existența lui. Eu am impresia că socialiștii au fugit, mă rog, de subiect, cât au fugit, pentru că este un subiect care nu-i avantajează deloc, dar atunci când era greu de evitat, deja au creat un fel de majoritate în această comisie și cred că așa pot să o torpileze. Și acum dacă nu e de dl Stoianoglu o să se apuce de altceva și o să tot găsească probleme și așa mai departe, cu scopul de a bloca raportul și cu scopul de a torpila, de a sabota concluziile acestui raport. Dl Stoianoglu nu a considerat necesitate din timpul lui prețios să aloc o oră cel puțin ca să vină să discute, deși în perioada „Laundromat-ului” a fost deputat, a fost președinte al Comisiei securitate, dacă nu greșesc...”.*

Tot în acest context, moderatorul mai vine către Dumitru Alaiba cu întrebarea: „În condițiile în care avem un șef de Procuratură care spune că nu a existat „Laundromat” și care nu a vrut deloc să coopereze cu dumneavoastră în această perioadă, vă face să credeți că procurorii vor face ceva cu acest raport?”. La care Dumitru Alaiba vine cu replica: „Știți, eu sunt ultimul care vreodată a crezut în bunele intenții ale dlui Stoianoglu, din prima zi în care a fost instituit în această funcție și nu mi-am schimbat opinia și acum știți, instituția este instituție, dar dacă în cadrul acestei instituții o să îndrăznesc să sper că totuși, există oameni cu puțin curaj, iar dacă nu, atunci Stoianoglu și cine mai este acolo să știe că termenul de prescripție pentru aceste abuzuri și sabotări clare ale unor chestii care țin de securitate națională, la urma urmei, este destul de lung și o să expire cu mult după expirarea mandatului dumnealui de procuror general”.

Astfel, urmare a monitorizării se atestă că emisiunea în întregime s-a bazat pe afirmațiile invitaților și a moderatorului emisiunii, ca rezultat reliefându-se o opinie comună și unilaterală a acestora.

Este de specificat că întrebările adresate de către moderator per ansamblu luau forma unor întrebări retorice, decât a unor întrebări destinate în scopul de a informa corect, în mod imparțial și cu bună-credință cu privire la un fapt sau un eveniment.

De asemenea, este de reliefat că pe tot parcursul emisiunii au fost aduse acuzații atât din partea moderatorului, cât și a invitaților, acestea nefiind însoțite de replici din partea persoanelor vizate. În acest sens, trebuie menționat faptul că doar la finalul emisiunii, în una din întrebările sale către Inga Grigoriu, moderatorul a făcut o scurtă specificare (01.26:22): „Vreau să vă referiți un pic asupra situației Companiei „MOLDCARTON”, pentru că aici are mari pretenții Platon și i-am oferit dreptul la replică, dar nu a vrut să-l utilizeze”.

Prin urmare sunt relevante prevederile art. 13 alin. (1) lit. b) din Codul serviciilor media audiovizuale, conform cărora: „În virtutea dreptului fundamental la informare, furnizorii de servicii media trebuie să respecte următoarele exigențe: b) să informeze cu privire la un fapt sau un eveniment corect, iar informația să fie verificată și prezentată în mod imparțial și cu bună-credință”.

În cadrul dezbaterilor publice, membra Consiliului Audiovizualului, Larisa Manole, a precizat că într-o emisiune de autor, moderatorul poate să-și expună propriile viziuni asupra unui sau altui eveniment, dar nu și să le impună. În acest sens, Larisa Manole a căzut de acord cu cele invocate în proiectul de decizie, considerând că moderatorul nu și-a îndeplinit în totalitate misiunea.

La rândul său, membra Consiliului Audiovizualului, Lidia Viziru, a declarat că această emisiune a fost difuzată în perioada campaniei electorale, astfel, moderatorul avea obligația de-a fi dublu imparțial, întrucât telespectatorul să-și formeze singur opinia cu privire la cele discutate în cadrul emisiunii.

Membrul Consiliului Audiovizualului, Dragoș Vicol, a susținut ideea că opiniile moderatorului au fost impuse telespectatorilor, încercându-se, practic, o „bolșevizare” și o prezentare a unui punct de vedere covârșitor și dominant, astfel încât să nu existe dreptul la viață a unor alte opinii.

În temeiul prevederilor Codului serviciilor media audiovizuale, aprobat prin Legea nr. 174 din 08.11.2018, **Consiliul Audiovizualului**

DECIDE:

1. A lua act de rezultatele monitorizării postului de televiziune „Jurnal TV” (PRO (8) UNANIM – A. URSU-ANTOCI, A. COZMA, L. MANOLE, C. MIHALACHE, I. ROBU, Iu. ROȘCA, D. VICOL și L. VIZIRU).

2. A admite sesizarea f/nr. din 05 iulie 2021 din partea dlui Dmitrii Bezobrazov (PRO (7) – A. URSU-ANTOCI, A. COZMA, L. MANOLE, I. ROBU, Iu. ROȘCA, D. VICOL și L. VIZIRU; CONTRA (1) – C. MIHALACHE).

3. A sancționa cu avertizare publică ICS „REFORMA ART” SRL, fondatoarea postului de televiziune „Jurnal TV”, pentru încălcarea prevederilor art. 13 alin. (1) lit. b) din Codul serviciilor media audiovizuale, în conformitate cu art. 84 alin. (3) lit. a) din Cod (PRO (7) – A. URSU-ANTOCI, A. COZMA, L. MANOLE, I. ROBU, Iu. ROȘCA, D. VICOL și L. VIZIRU; CONTRA (1) – C. MIHALACHE).

4. În conformitate cu prevederile art. 84 alin. (11) și (12) din Codul serviciilor media audiovizuale, ICS „REFORMA ART” SRL este obligată să difuzeze textul sancțiunii în următoarele 48 de ore de la data adoptării deciziei privind aplicarea sancțiunii, sonor și/ sau vizual, de cel puțin 3 ori, în orele de maximă audiență, din care o dată în principalul program audiovizual de știri, în cazul serviciilor media audiovizuale generaliste și/sau de știri:

„Consiliul Audiovizualului a sancționat cu avertizare publică postul de televiziune „Jurnal TV”, pentru încălcarea prevederilor art. 13 alin. (1) lit. b) din Codul serviciilor media audiovizuale, conform căroră: „În virtutea dreptului fundamental la informare, furnizorii de servicii media trebuie să respecte următoarele exigențe: b) să informeze cu privire la un fapt sau un eveniment corect, iar informația să fie verificată și prezentată în mod imparțial și cu bună-credință”.

4.1. ÎCS „REFORMA ART” SRL va prezenta, în termen de 5 zile de la data aducerii la cunoștință a prezentei decizii, un raport despre executarea prevederilor art. 84 alin. (11) și (12) din Codul serviciilor media audiovizuale, care va include data și ora difuzării textului sancțiunii.

5. Prezenta decizie poate fi contestată cu o cerere prealabilă la Consiliul Audiovizualului în termen de 30 de zile de la data comunicării deciziei. În ordine de contencios administrativ, decizia poate fi contestată la Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani (MD-2068, mun. Chișinău, str. Kiev nr. 3), în termen de 30 de zile din data comunicării răspunsului cu privire la cererea prealabilă sau din data expirării termenului prevăzut pentru soluționarea acesteia.

6. Controlul asupra executării prezentei decizii îl exercită Direcția monitorizare TV.

7. Prezenta decizie intră în vigoare la data adoptării și va fi publicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova și pe pagina web a Consiliului Audiovizualului.

PREȘEDINTE

Ala URSU-ANTOCI